

Látogatóban a dévai Szent Ferenc Alapítvány gyerekotthonaiban

„Mindig odajött hozzám, akit hívtam”

FOTÓ: MAKKAY JÓZSEF

A Szent Ferenc Alapítvány ebédlője Déván

Erdély-szerte 2134 hátrányos helyzetű gyerek nevelkedik a dévai Szent Ferenc Alapítvány felügyelete alá tartozó 83 házban. Bójte Csaba gyerekbirodalmára szerte a nagyvilágban csodálattal tekintenek. Riportunkban próbálunk bepillantani a ferences szerzetes által 25 évvel ezelőtt létrehozott alapítvány munkájába.

A szocialista korszak „aranykorát” jelzi Déván annak az utcának a neve is, ahol Bójte Csaba gyerekbirodalmának a központját, a Szent Ferenc Alapítványt és a zömében félárva és árva gyerekeket gondozó Magyarok Nagyszonyja Kollégiumot keressük. A Progresului (Haladás) utca végében áll az 1300-as években épült kolostor és ferences templom. Az oda vezető úton pedig a szocialista években épített és mára jórészt lerobant négyemeletes tömbházak sorakoznak.

A templom körüli régi lakónegyedet a múlt rendszer lerombolta, így csak sejteni lehet, hogy a római katolikus kolostor valami csoda folytán menekült meg. A rendszerváltás után 1992-től ez az épület lett a környékbeli számkivetett, elhagyott, nehéz sorsú gyerekek menedéke. Innen nőtt ki magát a mára 2134 gyereket gondozó

alapítvány, Bójte Csaba gyerekbirodalmának a központja.

Jómagam egy kolozsvári gyerekcsapattal érkezem Dévára pedagógus feleségem kíséretében. Elképzelésünk az, hogy a rendezett családi körülmények között felnövekvő gyerekek lásák, milyen az árvaházi kerek között élő gyerekek élete, és elbeszélgessenek, játsszanak velük, és megismerjék egymás gondolatait. A tervről hamar kiderül, sikeres. A példás körülményekkel nevelt és gondozott, zömében Hunyad megyei nehéz sorsú gyerekek nagy örömmel fogadják kolozsvári társaikat, és közös játékok, focimeccs és estébe nyúló beszélgetések fűszerezik a találkozót. Az egyik dévai alapítványi ház vendégszobáiban kapunk szállást, ez a megoldás is besegít az alapítvány pénzügyeibe. Mint kiderül, erdélyi és magyarországi turisták részéről nagy az érdeklődés az ilyen szállás iránt.

Nevelők és neveltek

A dévai kolostor szomszédságában az alapítvány egy négyemeletes tömbházat vásárolt meg az előtte levő tágas udvarral együtt, amelynek egy részén korszerű játszótér és focipályát alakítottak ki. Minden lakásban egy-egy nevelő gondozásában 8–10 gyerek nevelkedik, külön a lányok és külön a fiúk. Több ilyen szobát is megnéztem: a szép berendezésű lakásokban példás rend és tisztaság fogad.

Vitalis Alex tizenegyedikes fiatalember magyarázza el napi programját. Reggel hatkor ébresztő, majd mosakodás, takarítás és fél héttől hétig reggeli a tömbházak melletti közös ebédlőben. A lakásokban nincs konyha: a nevelő kíséretében minden gyerek az étkezőben eszik reggel, délután, a tanórák befejezése után és este. Akárcsak egy jól működő kollégiumi bentlakásban, programja van a délutáni tanuláshoz és a sza-

badidós tevékenységeknek egyaránt. Este a nevelő kikérdezi a megtanult házi feladatot, majd 10 órákor takarodó, lefekvés. „Hétfélegén különböző programjaink vannak. Rendszeresen eljárunk kirándulni, a kisebbeknek tevékenységeket szerveznek, mi nagyobbak pedig focizunk, kosarazunk, mindenki a kedve szerint töltheti a szabadidejét” – magyarázza Alex.

Jó pár ügyes cigánygyereket is látok a bentlakók között. A húsz

szony saját fiát is együtt nevelte az árva és félárva gyerekekkel egy lakásban. A Marosvásárhelyen, kertészmérnöki szakon végzett fia az alapítvány nagyszalontai házában felnőtt lányt vett feleségül, ma már boldog családapa. Szemeti az évek során annyira hozzászokott a fiúhoz, hogy mindig csak fiúcsapatot nevelt. Képes üzenetek és levelek bizonyítják: az időközben kiröppent neveltjei mennyire hálásak a sokévi munkájáért. Családapaként sokan ma is tartják vele a kapcsolatot, felhívják telefonon, megosztják vele gondjaikat és örömeiket. A főállású nevelő élete – aki állandó munkaviszonyban áll a Gyerekvédelmi Hatósággal – nem könnyű feladat, hiszen munkáját folyamatosan ellenőrzi nemcsak az alapítvány, hanem az állami hatóság is. Felelőssége nagy, hiszen aki szülő, az jól tudja, egy-két gyereket sem könnyű nevelni, nem-hogy tízet. A nevelőnek évente egy hónap szabadság jár nyáron, amikor a gyerekeket táborokba viszik Erdélybe és Magyarországra. Az év többi időszakában mindig együtt van neveltjeivel: együtt esznek, együtt tanulnak, együtt kirándulnak.

A kezdeti években Bójte Csaba járta a nyomornegyedeket, és úgy szedte össze a lecsúszott családok gyerekeit

éve fiúkat nevelő Szemeti Krisztina szerint több olyan cigánygyereke volt, aki érettségizett vagy továbbtanult. A két évtized alatt mintegy 150 fiú került ki a gondozásából, többen egyetemmet, főiskolát végeztek Kolozsváron vagy Marosvásárhelyen. Az elvált asz-